

PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO PATVIRTINIMO

2019 m. gegužės 30 d. Nr. T-118
Panevėžys

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 4 dalimi, Socialinių paslaugų planavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, 11 punktu, Panevėžio rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Panevėžio rajono savivaldybės 2019 metų socialinių paslaugų planą (pridedama).

Savivaldybės meras

Povilas Žagunis

PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I. ĮVADAS

1. Bendra informacija

Socialinių paslaugų planas atitinka pagrindinius Panevėžio rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. T-17 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, tikslus. Šis planas orientuotas į žmonių gerovę, šeimos stiprinimą, skurdo ir socialinės atskirties mažinimą.

Šiame plane vartojamos sąvokos:

1. **Socialinės paslaugos** – paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime:

1.1. **bendrosios socialinės paslaugos** – atskiros be nuolatinės specialistų priežiūros teikiamos paslaugos;

1.2. **specialiosios socialinės paslaugos** – visuma paslaugų, teikiamų asmeniui (šeimai), kurio gebėjimams savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ugdyti ar kompensuoti bendrųjų socialinių paslaugų nepakanka. Specialiųjų socialinių paslaugų tikslas – grąžinti asmens (šeimos) gebėjimus pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę ar tenkinti asmens gyvybinius poreikius teikiant kompleksinę pagalbą. Specialiosios socialinės paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose ir asmenims, kuriems įvertintas nesavarankiškumo lygis (iš dalies nesavarankiškas ir visiškai nesavarankiškas), namuose. Specialiosios socialinės paslaugos skirstomos į socialinę priežiūrą ir socialinę globą:

1.2.1. **socialinė priežiūra** – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė pagalba, kuriai nereikia nuolatinės specialistų priežiūros;

1.2.2. **socialinė globa** – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė pagalba, kuriai reikia nuolatinės specialistų priežiūros;

1.3. **integrali pagalba** – dienos socialinė globa asmens namuose, tai visuma socialinių paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė pagalba namuose dienos metu ir slauga asmens namuose, tai asmens sveikatos priežiūros paslaugos, teikiamos asmeniui namuose, siekiant užtikrinti paslaugų prieinamumą ir tęstinumą, tenkinant asmens slaugos poreikius namų sąlygomis;

1.4. **atvejo vadyba** – atvejo vadybininko koordinuojamos kompleksinės pagalbos vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą organizavimas bei teikimas, siekiant jiems padėti įveikti iškilusius socialinius sunkumus, kurių sėkmingas sprendimas sudarytų prielaidas išvengti galimų vaiko teisių pažeidimų ir sudarytų sąlygas savarankiškai užtikrinti vaiko teises bei teisėtus interesus.

2. **Suaugęs asmuo su sunkia negalia** – asmuo, kuriam nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir kuris pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą yra pripažintas nedarbingu.

3. **Suaugęs asmuo su negalia** – darbingo amžiaus asmuo, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

4. **Senatvės pensijos amžių sukakęs asmuo su sunkia negalia** – sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuriam įstatymų nustatyta tvarka nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

5. **Senyvo amžiaus asmuo** – sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

6. **Vaikas su sunkia negalia** – asmuo, kuriam nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos

įstatymą pripažintas sunkaus neįgalumo lygis.

7. **Vaikas su negalia** – vaikas iki 18 metų, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai neįgijęs jo amžių atitinkančio savarankiškumo ir kurio galimybės ugdytis bei dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos.

8. **Likęs be tėvų globos vaikas** – vaikas iki 18 metų, kuriam įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba).

9. **Socialinę riziką patiriantis vaikas** – vaikas iki 18 metų, kuris vaikatauja, elgetauja, nelanko mokyklos ar turi elgesio problemų mokykloje, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, yra išitraukęs ar linkęs išitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyręs ar kuriam kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir dėl šių priežasčių jo galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos.

10. **Socialinę riziką patiriantis suaugęs asmuo** – darbingo amžiaus asmuo, esantis socialiai atskirtas dėl to, kad elgetauja, vaikatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, yra išitraukęs ar linkęs išitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyręs ar kuriam kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

11. **Socialinę riziką patirianti šeima** – šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojus vaikų fiziniams, protiniams, dvasiniams, doroviniams vystymuisi bei saugumui. Socialinę riziką patiriančiai šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba).

12. **Atvejo vadybininkas** – socialinis darbuotojas, koordinuojantis atvejo vadybos procesą.

13. **Integralios pagalbos gavėjai** – asmenys, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra Panevėžio rajono savivaldybė: nesavarankiški ar iš dalies savarankiški neįgalūs vaikai, neįgalūs darbingo amžiaus asmenys, senyvo amžiaus asmenys, kuriems nėra būtina institucinė globa, ir jų šeimos.

14. **Kitos sąvokos** – atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Socialinių paslaugų kataloge ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose socialines paslaugas, apibrėžtas sąvokas.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Socialinių paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, padėti įveikti socialinę atskirtį.

Socialinės paslaugos teikiamos siekiant užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, visuomenės saugumui užtikrinti.

Panevėžio rajono savivaldybės administracija numato organizuoti kokybiškas socialines paslaugas, mažinti socialinę gyventojų atskirtį, skatinti nevyriausybinę organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, veiklą, siekti savivaldybės institucijų, teikiančių socialines paslaugas, sveikatos įstaigų, privataus sektoriaus bendradarbiavimo.

Teikiamos integralios pagalbos į namus paslaugos.

Panevėžio rajono vaikų globos namai vaikus globojančiai šeimai, globėjams (rūpintojams), tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims teikia atestuotų socialinių darbuotojų ir kitų specialistų pagalbą, užtikrinančią jų prižiūrimumą, globojamų (rūpinamų) ar įvaikintų vaikų visapusišką vystymąsi ir ugdymą.

Siekiant įgyvendinti socialinių paslaugų planą bus telkiamos socialinių įstaigų, nevyriausybinę organizacijų, privataus sektoriaus, socialinio darbo specialistų pastangos.

Socialinė pagalba turi būti aktyvi ir skatinti pačius asmenis, ypač socialinę riziką patiriančius asmenis ir šeimas, būti savarankiškais ir visaverčiais visuomenės nariais, o ne vien naudotis pasyvia pinigine parama.

1 uždavinys. Socialinių paslaugų ir kitos paramos teikimas

Viena iš socialinių paslaugų prieinamumo užtikrinimo sąlygų yra paslaugų prieinamumo skirtumų

tarp seniūnijų, miestų ir kaimų gyventojų mažinimas. Tiek vaikui, tiek suaugusiam neįgaliam asmeniui, socialinę riziką patiriančiam asmeniui ar šeimai, senyvo amžiaus asmeniui turi būti suteikta būtina socialinė pagalba, neatsižvelgiant į tai, kurioje seniūnijoje jis gyvena.

Įgyvendinant socialinių paslaugų planą bus organizuojama ir teikiama parama asmenims, priklausantiems įvairioms socialinėms grupėms.

2019 metais skirtos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos asmenų su sunkia negalia visų rūšių socialinei globai organizuoti.

Numatoma sudaryti sutartis su įvairiais socialinių paslaugų teikėjais, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas visiems rajono gyventojams pagal jų poreikius, t. y. ilgalaikės socialinės globos paslaugos seniems ir neįgaliems asmenims, našlaičiams, tėvų globos netekusiems vaikams ir kitos socialinės paslaugos.

Planuojama apmokėti socialinę riziką patiriančių asmenų gydymosi nuo alkoholizmo paslaugas.

Planuojama apmokėti už asmenų palaikų gabenimo patloginės anatomijos tyrimams ar teismo medicinos ekspertizėms ir tyrimams, kai mirties faktas buvo nustatytas Panevėžio rajono savivaldybėje, ir laikino laikymo (saugojimo) paslaugas.

Planuojama organizuoti ir iš dalies apmokėti už gyvenamųjų patalpų ir aplinkos pritaikymą neįgaliesiems.

Planuojama skirti paramą kūdikiams, įteikiant kūdikio tėvams 100,00 Eur vertės dovanų kuponą.

Bus skiriama tikslinė, vienkartinė, periodinė ar sąlyginė pašalpa ligos, nelaimės ir kitais atvejais, skiriamos kompensacijos už būsto šildymą, šaltą ir karštą vandenį bei socialinė pašalpa Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos mažas pajamas gaunantioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) įstatyme nenustatytais atvejais.

2 uždavinys. Savivaldybės administruojamų socialinių įstaigų veiklos plėtojimas

Šiuo metu Panevėžio rajone socialines paslaugas neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims teikia Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras, finansuojamas iš Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto ir valstybės tikslinių dotacijų bei asmens lėšų. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centre yra šie padaliniai: Gustonių socialinės globos namai, Krekenavos socialinės globos namai, Vadoklių nestacionarių socialinių paslaugų namai. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras teikia asmeninės higienos ir medicininės reabilitacijos paslaugas, dienos užimtumo paslaugas vaikams, socialinės priežiūros paslaugas savarankiško gyvenimo namuose, pagalbos į namus paslaugas. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras teikia integralios pagalbos paslaugas pagal projektą „Integrali pagalba į namus Panevėžio rajone“.

Panevėžio rajono socialinių paslaugų centre organizuojama pagalba šeimoms, taikant atvejo vadybą.

Panevėžio rajono vaikų globos namai teikia socialines paslaugas vaikams, netekusiems tėvų globos, teikia ir organizuoja socialines paslaugas bei kitą pagalbą pagal poreikį vaikui ir budinčiam globotojui, taip pat kitokią pagalbą vaiko tėvams, siekiant gražinti vaiką į šeimą. Planuojama įsteigti du bendruomeninio vaikų gyvenimo namus ir vaikų dienos centrą.

Ir toliau bus plečiamas socialinių paslaugų tinklas, bus siekiama, kad paslaugos būtų kuo arčiau žmogaus namų, būtų prieinamos visiems rajono gyventojams, kuriems jos reikalingos. Teikti socialines paslaugas bus skatinami savanoriai, nevyriausybinės organizacijos bei finansuojamos nevyriausybinių organizacijų pateiktos programos, susijusios su socialinių paslaugų teikimu. Bus skatinama nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijų veikla, teikiant bendrąsias socialines paslaugas.

Didesnis dėmesys bus skiriamas senyvo amžiaus, neįgaliems asmenims, riziką patiriančioms šeimoms šiuo metu ypač aktualių socialinės priežiūros ir dienos globos namuose paslaugų teikimui ir plėtrai.

Greta specialiųjų socialinių paslaugų, vis didesnis dėmesys bus skiriamas bendrosioms socialinėms paslaugoms: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, aktyvinimo, sociokultūrinėms. Jos yra žymiai pigesnės, todėl laiku ir tinkamai organizuojant bendrąsias socialines paslaugas gali neprireikti ir specialiųjų paslaugų.

3 uždavinys. Socialinių paslaugų kokybės gerinimas

Numatoma:

3.1. gerinti Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro, Panevėžio rajono vaikų globos namų gyventojams teikiamų socialinių, kultūrinių paslaugų kokybę, užtikrinti medicininių ir buitinių aptarnavimą, ugdyti gyventojų gebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę;

3.2. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centre teikti kokybiškas pagalbos namuose paslaugas senyvo amžiaus asmenims, neįgaliems rajono gyventojams; užimtumo paslaugas senyvo amžiaus, neįgaliems asmenims, socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir vaikams bei socialinės priežiūros paslaugas senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims;

3.3. teikti socialinių įgūdžių formavimo ir palaikymo paslaugas socialinę riziką patiriančioms šeimoms, įvairiomis priemonėmis didinti jų atsakomybę už šeimą ir vaikus;

3.4. sudaryti galimybę specialiojo transporto paslaugomis pasinaudoti judėjimo negalia turintiems asmenims;

3.5. pirkti socialines ir dienos užimtumo paslaugas sutrikusio intelekto vaikams su negalia iš Panevėžio specialiosios mokyklos-daugiafunkcio centro, asmenims su sunkia negalia iš VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centro, kitų savivaldybių socialinių paslaugų įstaigų, nevyriausybinių ir privataus sektoriaus organizacijų. Užtikrinti, kad būtų teikiamos kokybiškos socialinės ir dienos užimtumo paslaugos, ugdomi savarankiško gyvenimo įgūdžiai, tenkinant specialiuosius poreikius;

3.6. pirkti ilgalaikės socialinės globos paslaugas neįgaliems Panevėžio rajono gyventojams iš VšĮ „Vilties namai“, VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centro, VšĮ „Gyvenimo namai sutrikusio intelekto asmenims“, VšĮ „Sveikatos metai“, VšĮ „OFM Mažieji broliai“ Šv. Klaros globos namų, Širvintų parapijos globos namų, Šv. Juozapo globos namų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžių Skemų, Lavėnų, Jotainių, Kupiškio, Zarasų, Veisiejų, Linkuvos, Ventos, Aknystos, Utenos, Ilguvos, Algimanto Bandzos, Prūdiškių ir Vilijampolės socialinės globos namų;

3.7. pirkti socialinės globos paslaugas Panevėžio rajono vaikams, netekusiems tėvų globos iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžių Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namų ir Obelių vaikų globos namų;

3.8. pirkti socialinės priežiūros, apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugas Panevėžio rajono socialinės rizikos suaugusiems asmenims iš Panevėžio socialinių paslaugų centro;

3.9. gerinti neįgalių asmenų aprūpinimą techninėmis pagalbos priemonėmis. Užtikrinti priemonių užsakymą laiku bei pasirūpinti jų remontu;

3.10. užtikrinti, kad Panevėžio rajono vaikų globos namams skiriamos globos (rūpybos) išmokos būtų panaudotos vaikų mitybos, aprangos, mokymosi priemonių ir kitoms išlaidoms apmokėti;

3.11. užtikrinti globojamam (rūpinamam) ir laikinai globos namuose apgyvendintam vaikui globos (rūpybos), ugdymo, socialines ilgalaikes bei trumpalaikes paslaugas, sudaryti kitas jam tinkamas sąlygas ir palaikyti aplinką, kurioje jis galėtų saugiai augti, vystytis ir tobulėti bei pasirengtų savarankiškam gyvenimui visuomenėje;

3.12. teikti kokybiškas atvejo vadybininko paslaugas;

3.13. teikti paraiškas konkursams finansinei paramai gauti iš ES fondų, kitų šaltinių.

Socialinės paslaugos bus teikiamos asmeniui (šeimai), atsižvelgiant į individualius asmens (šeimoms) interesus ir nustatytus socialinių paslaugų poreikius:

1. Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriančiam vaikui, vaikui, likusiam be tėvų globos teikiamos kuriant saugią ir sveiką vaiko ugdymosi ir vystymosi aplinką, formuojant savarankiško gyvenimo įgūdžius, atkuriant, palaikant ir stiprinant socialinius ryšius su šeima, artimaisiais, visuomene ir organizuojant kompleksinę pagalbą, kad vaikas gyventų šeimoje.

2. Socialinės paslaugos vaikui su negalia teikiamos sudarant sąlygas jam gyventi savo šeimoje, augti sveikoje ir saugioje aplinkoje ir organizuojant pagalbą, suderintą su švietimu ir ugdymu, sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis.

3. Socialinės paslaugos suaugusiam asmeniui su negalia teikiamos sudarant sąlygas jam gyventi savo namuose, šeimoje ir organizuojant pagalbą, suderintą su švietimu ir ugdymu, užimtumu, sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis siekiant kompensuoti jo gebėjimus rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti darbo rinkoje.

4. Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmeniui teikiamos sudarant sąlygas kuo ilgiau jam gyventi savo namuose, šeimoje, savarankiškai tvarkyti savo buitį ir organizuojant pagalbą, suderintą su užimtumu, sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis.

5. Socialinės paslaugos asmeniui su sunkia negalia teikiamos užtikrinant saugią ir sveiką aplinką, žmogaus orumą atitinkančią pagalbą, suderintą su sveikatos priežiūra, nuolatine slauga ir nuolatine priežiūra (pagalba), specialiosios pagalbos priemonėmis siekiant padėti kompensuoti prarastą savarankiškumą bei gebėjimus palaikyti socialinius ryšius su šeima ir visuomene.

6. Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriančiam suaugusiam asmeniui teikiamos padedant

ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinti motyvaciją įveikti problemas ir organizuojant pagalbą, suderintą su užimtumu, sveikatos priežiūra siekiant užtikrinti rūpinimąsi asmeniniu gyvenimu ir dalyvavimu darbo rinkoje.

7. Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriančiai šeimai teikiamos padedant ugdyti suaugusių šeimos narių socialinius įgūdžius ir motyvaciją kurti saugią, sveiką ir darnią aplinką savo namuose, šeimoje, palaikyti socialinius ryšius su visuomene ir užtikrinti šeimoje augančių vaikų visapusi vystymąsi ir ugdymą.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

1. Virginija Savickienė, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja.

2. Rasa Sakalauskiene, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė.

3. Violeta Labanauskaitė, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyresnioji socialinių išmokų specialistė.

4. Violeta Jarockienė, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Apskaitos skyriaus vyriausioji specialistė.

5. Gintaras Navickas, Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro direktorius.

6. Jūratė Pagojienė, Panevėžio rajono vaikų globos namų direktorė.

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės, ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Panevėžio rajonas užima Lietuvos šiaurinę dalį, plotas 2 179 kv. km. Panevėžio rajone yra 12 seniūnijų.

Statistikos duomenimis, gyventojų skaičius Panevėžio rajone mažėja. Palyginti su 2018 metais, gyventojų skaičius sumažėjo 1,00 %.

Statistikos duomenimis, 2018 metais rajone gimė 322 vaikai, tai 2 vaikais daugiau negu 2017 metais.

2018 metais rajone mirė 521 gyventojas, tai 58 gyventojais mažiau negu 2017 metais.

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis:

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius 2019-01-01
1.	Gyventojų skaičius	35 444
	iš jų:	
1.1.	mieste	1 415
1.2.	kaime	34 029
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	8 198
2.1.1.	Iš jų: neįgalūs pensinio amžiaus gyventojai	2 014
2.1.1.1.	kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis	709
2.1.1.2.	kuriems nustatytas vidutinių specialiųjų poreikių lygis	1 246
2.1.1.3.	kuriems nustatytas nedidelių specialiųjų poreikių lygis	59
2.1.2.	Iš jų asmenys su sunkia negalia	528
2.2.	darbingo amžiaus gyventojai	21 071
2.2.1.	Iš jų: neįgalūs darbingo amžiaus gyventojai	1 042
2.2.2.	Iš jų asmenys su sunkia negalia	102
2.3.	Vaikai:	6 175
2.3.1.	iš jų: vaikai su negalia	200
2.3.2.	Iš jų vaikai su sunkia negalia	11
2.3.3.	specialiųjų poreikių vaikai	1040
2.3.4.	tėvų globos netekę vaikai	176
3.	Socialinę riziką patiriančios šeimos	242
4.	Vaikų skaičius socialinę riziką patiriančiose šeimose	543

Rajone gyvena 254 vieniši asmenys, daugelis jų turi negalią.

Pensinio amžiaus gyventojai Panevėžio rajone sudaro 23,13 %, suaugę neįgalūs asmenys – 2,94 %, vaikai – 17,42 %. Net 43,49 % Panevėžio rajono gyventojų yra socialiai pažeidžiami, neretai jiems reikalinga įvairi socialinė pagalba.

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemiantys veiksniai

Savivaldybės, kaip ir kitų šalies savivaldybių, gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemia panašūs veiksniai. Dažniausi iš jų:

4.2.1. Nedarbas.

Nedarbas siejasi su asmens ir jo šeimos negebėjimu apsirūpinti būtiniausiomis (maistu, drabužiais ir t. t.) ir kitomis prekėmis, sumokėti už būstą, komunalines paslaugas, vaikų ir (ar) savo mokslą, pramogas. Finansinis nepajėgumas siejasi su negalėjimu sumokėti už gydymo paslaugas, sveikatos draudimo nebuvimu, negalėjimu apsidrausti nuo nelaimių.

4.2.2. Socialinė rizika.

Tai veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių asmenys patiria socialinę atskirtį ar yra pavojus ją patirti: suaugusiųjų socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; vaikų (įvaikių) visapusiško fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiką; piktnaudžiavimas narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis, alkoholiu, priklausomybė nuo narkotinių, psichotropinių medžiagų, alkoholio, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas, skurdas ir benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

4.2.3. Visuomenės senėjimas.

Lietuvoje, kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, kasmet vis didesnę gyventojų dalį sudaro pagyvenę, t. y. 62 metų ir vyresni, žmonės. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Panevėžio rajone analogiškas kitų didžiųjų Lietuvos miestų ir Lietuvos vidurkio rodikliams.

Senyvo amžiaus asmenims dažniausiai reikalingos pagalbos į namus, socialinės priežiūros institucijoje, socialinės globos, integralios pagalbos, transporto paslaugos ir techninės pagalbos priemonės (vežimėliai, lazdelės, vaikštynės ir kt.).

Akivaizdu, kad didesnę gyventojų dalį sudaro pensinio amžiaus, neįgalūs asmenys ir vaikai. Tai lemia vis didesnę socialinių paslaugų poreikį.

4.2.4. Negalia. Vienas iš socialinių paslaugų tikslų – užtikrinti, kad asmuo (šeima) galėtų palaikyti socialinius ryšius su visuomene, įveiktų socialinę atskirtį nepaisant turimos negalios. Neįgaliems asmenims dažniausiai reikalingos bendrosios paslaugos, pagalba į namus, dienos socialinė globa asmens namuose ar institucijoje ir apgyvendinimas globos namuose.

Didžiosios dalies socialinių paslaugų gavėjų socialinių paslaugų poreikis tenkinamas. Trūksta dienos centrų senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos vaikams, asmenims, turintiems psichinę negalią, todėl jų poreikiai tenkinami iš dalies. Todėl ateityje reikėtų numatyti socialinių paslaugų plėtrą.

4.2.5. Migracija.

4.3. Kiti rodikliai

Palyginus kai kuriuos Panevėžio rajono ir Lietuvos demografinius duomenis, pastebima, kad 2018 metais nedarbo lygis Panevėžio rajone nepakito, Lietuvoje – padidėjo.

Rodiklis	Panevėžio rajone			Lietuvoje		
	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Migracija (išvyko)	1 516	1 679	1 580	118 905	117 342	108 382
Migracija (atvyko)	1 455	1 255	1 495	88 734	89 785	105 090
Registruoti bedarbiai (tūkst.)	2,0	1,9	1,9	144,9	139,6	148,6
Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis procentais	8,6	8,2	8,5	8,1	7,9	8,5

Socialinės paramos sistemą sudaro pinigine socialinė parama ir socialinės paslaugos.

2018 metais socialinėms išmokoms mokėti ir socialinėms paslaugoms organizuoti ir finansuoti panaudota 10 822,2 tūkst. Eur. Iš jų: rajono savivaldybės biudžeto lėšos – 2 795,2 tūkst. Eur; valstybės biudžeto lėšos – 8 027,0 tūkst. Eur.

Socialinėms išmokoms mokėti skirta – 9 071,5 tūkst. Eur.

Socialinėms paslaugoms organizuoti ir finansuoti skirta – 1 750,7 tūkst. Eur.

2018 metais specialiųjų poreikių lygis nustatytas 333 asmenims. Išduoti 325 neįgaliojo pažymėjimai asmenims, kuriems nustatytas specialiųjų poreikių lygis: iš jų 192 – didelių, 132 – vidutinių specialiųjų poreikių lygis, 1 – nedidelių specialiųjų poreikių lygis.

2018 m. gautas 141 prašymas dėl paslaugų teikimo, iš jų:

16 prašymų dėl pagalbos į namus paslaugų teikimo, 1 prašymas nepatenkintas;

7 prašymai dėl socialinės priežiūros paslaugų savarankiško gyvenimo namuose teikimo, visi prašymai patenkinti;

39 prašymai dėl integralios pagalbos asmens namuose teikimo, 6 prašymai nepatenkinti;

70 prašymų (2017 m. – 61 prašymas) dėl apgyvendinimo globos įstaigose, iš jų: 21 prašymas dėl trumpalaikės socialinės globos paslaugų globos įstaigoje skyrimo; 4 prašymai dėl perkėlimo į kitus socialinės globos namus;

1 prašymas dėl socialinės priežiūros paslaugų, apgyvendinimo Panevėžio socialinių paslaugų centro nakvynės namuose, paslaugos skirtos;

4 prašymai dėl dienos socialinės globos paslaugų asmens namuose teikimo, kurias teikia VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras, visi prašymai patenkinti;

4 prašymai dėl dienos socialinės globos paslaugų institucijoje teikimo vaikams su negalia, kurias teikia Panevėžio specialioji mokykla-daugiafunkcis centras, paslaugos buvo perkamos visiems neįgaliesiems vaikams.

2018 m. socialinės globos įstaigose apgyvendinti 34 asmenys (2017 m. – 44 asmenys), iš jų: – 10 asmenų apgyvendinti rajono globos įstaigose, 21 – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžiuose globos namuose, 2 – Šv. Juozapo senelių globos namuose Panevėžio mieste, 1 – VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centre.

Globos namai parenkami apsižvelgiant į asmens pageidavimą.

2018 metais būstas neįgaliųjų poreikiams pritaikytas 7 neįgaliesiems asmenims, šiai priemonei įgyvendinti iš savivaldybės biudžeto skirta 9,7 tūkst. eurų ir 16,5 tūkst. eurų iš valstybės biudžeto. Iš šių lėšų buvo apmokama ir už 5 keltuvų priežiūrą.

2018 metais 19 socialinę riziką patiriančių asmenų gydėsi nuo priklausomybės alkoholiui.

2018 m. savivaldybei iš valstybės biudžeto skirta 63,27 tūkst. eurų socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti ir administruoti. Iš savivaldybės biudžeto šiam tikslui skirta 16,0 tūkst. eurų. Paraiškas pateikė ir dalinį finansavimą gavo 7 nevyriausybinės neįgaliųjų organizacijos. Vykdam projektus paslaugas gavo 648 asmenys, iš jų: suaugusių su negalia – 581; vaikų su negalia – 5, jų šeimos narių – 62. Jiems buvo teikiamos socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių palaikymo ar atkūrimo, asmeninės higienos ir priežiūros (skalbimo) paslaugos, veikė savimasažo ir savipagalbos mokyklėlės, amatų būreliai. Neįgalieji ir jų šeimos nariai turėjo galimybę lavinti meninius gebėjimus.

Koordinuota nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijų veikla.

2018 m. finansinė informacija

Piniginės socialinės išmokos

(Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymas)

Eil. Nr.	Išmokos pavadinimas	Valstybės biudžeto lėšos		Savivaldybės biudžeto lėšos	
		Vidutinis gavėjų skaičius	Lėšos, tūkst. Eur	Vidutinis gavėjų skaičius	Lėšos, tūkst. Lt
1.	Socialinė pašalpa	2 115	1 204,2	-	-

2.	Būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui bei nuotekoms ir išlaidų karštam vandeniui kompensacija	889	189,9	-	-
----	---	-----	-------	---	---

Socialinę pašalpą 2018 metais gavo 8,47 proc. rajono gyventojų.

Piniginės išmokos

Eil. Nr.	Išmokos pavadinimas	Gavėjų skaičius	Lėšos, tūkst. Eur
1.	Vienkartinė išmoka gimus vaikui	353	147,55
2.	Išmokos vaikams	7 006	2 594, 48
3.	Globos (rūpybos) išmoka	176	207,23
4.	Vienkartinė išmoka būstui įsigyti arba įsikurti	16	33,01
5.	Vienkartinė išmoka nėščiai moteriai	66	5,02
6.	Speciali laidojimo pašalpa	490	148,96
7.	Išmoka palaikams parvežti	2	3,85
8.	Spec. lengvųjų automobilių įsigijimo, jų techninio pritaikymo išlaidų kompensacija sutrikusią judėjimo funkciją turintiems neįgaliesiems arba auginantiems neįgalų vaiką, su sunkia negalia	1	1,21
9.	Šalpos išmokos ir tikslinės kompensacijos	2 068	4 150,9
10.	Vienkartinė finansinė parama	241	49,1

Lėšos, skirtos socialinei paramai, palyginti su 2017 metais, padidėjo. Sėkmingas socialinių problemų sprendimas priklauso ne tik nuo finansavimo, bet ir nuo visuomenės sąmoningumo bei atsakomybės vienu už kitus suvokimo.

5. Socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	51	51
		Panevėžio rajono vaikų globos namai	Savivaldybės	23	23
		Jotainių, Kupiškio, Skemų, Zarasų, Veisiejų, Linkuvos, Aknystos, Utenos, Ilguvos, Kupiškio, Ventos, Vilijampolės, Prūdiškių ir Algimanto Bandzos socialinės globos namai (perkamos paslaugos)	SADM		71
		VšĮ „Vilties namai“ (perkamos paslaugos)	VšĮ		9
		Šv. Juozapo globos namai (perkamos paslaugos)	VšĮ		9

		Gyvenimo namai sutrikusio intelekto asmenims (perkamos paslaugos)	VšĮ		1
		Grupinio gyvenimo namai demencijomis ir Alzheimerio liga sergantiems asmenims (perkamos paslaugos)	VšĮ		1
		Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centras (perkamos paslaugos)	VšĮ		8
		„Sveikatos metai“	VšĮ		5
		„OFM Mažesnieji broliai“ Šv. Klaros globos namai (perkamos paslaugos)	VšĮ		1
		Širvintų parapijos namai (perkamos paslaugos)	Privatūs		1
2.	Dienos socialinės globos centrai	Panevėžio specialioji mokykla-daugiafunkcis centras (dienos socialinė globa institucijoje, perkamos paslaugos)	Savivaldybės		4
		VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras (dienos socialinė globa asmens namuose, perkamos paslaugos)			2
		Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro padalinys – Vadoklių nestacionarių socialinių paslaugų namai	Savivaldybės		40
		Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro dienos centras	Savivaldybės		30
		Panevėžio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos, Gustonių bibliotekos–UDC vaikų dienos centras	Savivaldybės		12
		Krekenavos vaikų dienos centras „Laiminga vaikystė“	Labdaros ir paramos fondo „Tavo galimybė“		30
3.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (socialinių paslaugų centras ir socialinės paramos skyrius)	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	Socialinės priežiūros: pagalba į namus paslaugų gavėjų Integralios pagalba gavėjų	85 63

			<p>Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose</p> <p>Paramos šeimai teiktų informavimo ir konsultavimo, laisvalaikio organizavimo paslaugų gavėjai</p> <p>Krizių centro motinoms ir vaikams, kuriame teikiamos laikino apnakvindinimo paslaugos, gavėjai</p> <p>Bendrujų paslaugų gavėjai</p> <p>Spec. transporto paslaugų gavėjai</p> <p>Techninės pagalbos priemonių gavėjai</p>	<p>20</p> <p>42</p> <p>6</p> <p>350</p> <p>109</p> <p>125</p>
		Socialinės paramos skyrius		

Paslaugų teikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto tikslinių dotacijų, skirtų asmenų su sunkia negalia teikiamai socialinei globai užtikrinti.

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Panevėžio rajone socialines paslaugas administruoja Socialinės paramos skyriaus specialistai. Socialinės paramos skyriuje dirba 2 valstybės tarnautojai ir 10 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis.

Socialines paslaugas teikia socialine veikla užsiimančios įstaigos, viešosios įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos. Bendruomeninių ir privataus sektoriaus paslaugų tinklas rajone nėra išplėtotas.

Socialines paslaugas – bendrąsias ir specialiąsias (socialinės priežiūros ir socialinės globos), integralios pagalbos paslaugas, o nuo 2018 m. liepos 1 d. atvejo vadybos paslaugas šeimoms, patyrusioms socialinę riziką, – teikia Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras.

Socialinės specialiosios paslaugos Panevėžio rajono žmonėms teikiamos ir ministerijai pavaldžiuose globos namuose bei vaikų globos namuose.

Savivaldybės teritorijoje veikia VŠĮ „Vilties namai“, kurie teikia specialiąsias socialinės globos paslaugas sutrikusio intelekto asmenims, ir VŠĮ Integruotų sveikatos paslaugų centro Grupinio gyvenimo

namai demencijomis ir Alzheimerio liga sergantiems asmenims.

Socialines paslaugas (daugiausia skalbimo) 5 kaimiškose vietovėse (Krekenavoje, Naujamiestyje, Raguvoje, Vadokliuose, Upytėje) teikia Panevėžio rajono neįgaliųjų draugijos socialinių paslaugų centrai. Krekenavos ir Upytės socialinių paslaugų centruose teikiamos ir dienos užimtumo, sociokultūrinės, medicininės reabilitacijos paslaugos.

Neįgaliųjų draugija įsikūrusi pagal panaudos sutartį nuomojamos savivaldybės patalpose. Patalpos, kurios naudojamos socialinių paslaugų teikimui, ne visos pritaikytos neįgaliųjų poreikiams. Socialinės paramos teikėjai privalo skirti lėšas ne tik tiesioginei socialinei veiklai, bet ir daug išlaidų reikalaujančiai pastatų priežiūrai bei išlaikymui.

Rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikiai tenkinami tik iš dalies. Ypač trūksta dienos užimtumo paslaugas teikiančių įstaigų.

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas 2018 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Skaičius asmenų (šeimų), kuriems socialinių paslaugų poreikis:		1 000 gyventojų tenka vietų	Iš jų finansuoja Savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1	2	3	4	5	6
1.	Ilgalaikė socialinė globa: 1.1. suaugusiems neįgaliems asmenims ir senyvo amžiaus asmenims, turintiems proto negalią	26	19	0,20	7
	1.2. suaugusiems neįgaliems asmenims ir senyvo amžiaus asmenims socialinės globos namuose	15	8	0,20	7
	1.3. socialinės rizikos vaikams ir likusiems be tėvų globos vaikams stacionariuose socialinės globos įstaigose	-	-	-	-
	1.4. socialinės rizikos vaikams ir likusiems be tėvų globos vaikams šeimynoje	-	-	-	-
2.	Trumpalaikė socialinė globa: 2.1. suaugusiems neįgaliems asmenims ir senyvo amžiaus asmenims, turintiems proto negalią	21	9	0,34	12
	2.2. socialinės rizikos vaikams ir likusiems be tėvų globos vaikams stacionariuose socialinės globos įstaigose	5	-	0,14	5
	2.3. socialinės rizikos vaikams ir likusiems be tėvų globos vaikams šeimynoje	5	-	0,14	5
3.	Dienos socialinė globa institucijoje: neįgaliems vaikams	4	-	0,11	4
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose	4	-	0,11	34
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	7	-	0,20	7

6.	Pagalba į namus	16	1	0,42	15
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimoms) namuose	417	-	11,76	417
8.	Socialinė priežiūra, apgyvendinimas nakvynės namuose	1	-	0,03	1
9.	Integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) asmens namuose	39	6	0,93	33
10.	Bendrosios socialinės paslaugos	2 500	-	70,53	2 500

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Panevėžio rajone socialinės paslaugos teikiamos visoms socialinėms asmenų grupėms, numatytoms socialinių paslaugų teikimo norminiuose aktuose: likusiems be tėvų globos vaikams ir jų šeimoms, socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jų vaikams, neįgaliems vaikams ir jų šeimoms, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, suaugusiems neįgaliems asmenims ir jų šeimoms, socialinės rizikos suaugusiems asmenims, vaikus globojančiai šeimai, globėjams (rūpintojams), tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti.

Teikiant socialines paslaugas dalyvauja pagrindiniai socialiniai partneriai: Savivaldybės įsteigtos socialinių paslaugų įstaigos (2); VšĮ Šv. Juozapo globos namai; VšĮ „Vilties namai“; savivaldybėje veikiančios neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijos (8); savivaldybėje veikiančios institucijos (sveikatos priežiūros ir kt.); Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės globos namai; privatus sektorius – VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras; Grigaliūnų šeimyna.

Socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šeimai), atsižvelgiant į individualius asmens (šeimoms) interesus ir nustatytus socialinių paslaugų poreikius.

Daugiausia suteikta bendrųjų socialinių paslaugų – jas 2018 metais gavo apie 2 500 rajono gyventojų. Aktyviai buvo teikiama pagalba į namus; integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) asmens namuose. Buvo teikiamos specialiojo transporto paslaugos neįgaliems asmenims nuvykti į gydymo, reabilitacijos įstaigas.

2018 metais teikiant ilgalaikės socialinės globos institucijoje paslaugas asmenims su protine negalia laukti eilės apgyvendinimo socialinės globos namuose reikėjo ilgokai. Laukiant eilėje dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo, asmenims, kurie pageidavo, buvo teikiamos trumpalaikės socialinės globos paslaugos. Panevėžio rajono gyventojai rašomi į bendrą eilę Neįgaliųjų reikalų departamente prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Į socialinės globos namus patenka vis daugiau jaunų žmonių su proto negalia, gyvenimo sąlygos ir paslaugų kokybė globos įstaigose gerėja, todėl socialinių globos namų gyventojų gyvenimo trukmė ilgėja, tai lemia mažesnę gyventojų kaitą ir poreikio tenkinimo galimybių sulėtėjimą.

Teikiant socialines paslaugas Panevėžio rajone 2018 metais pastebėti trūkumai:

1. išsprendus stacionarių socialinių paslaugų teikimo problemą, dar liko neišspręstas nestacionarių socialinių paslaugų teikimo klausimas neįgaliems asmenims;
2. nepakankamai išplėtotas nestacionarių socialinių paslaugų tinklas socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		iš viso	iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose:	23	2	63
1.1.	biudžetinėse	23	2	63
2.	Savivaldybės administracijoje	41	26	-
	Iš viso	64	28	63

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų apžvalga

Įgyvendinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos II prioriteto programos „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ priemonę VP3-2.4-SADM-03-V „Stacionarių socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros plėtra“, rekonstruotas, įrengtas ir pritaikytas stacionarių paslaugų teikimui VšĮ Krekenavos pirminės sveikatos priežiūros centro pastato I aukštas ir pastatytas naujas pastatas. Modernizuotame pastate įsikūrė Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro padalinys – Krekenavos socialinės globos namai, teikiantys ilgalaikės socialinės globos paslaugas.

2017 metais pradėtos teikti tėvų globos netekusio vaiko trumpalaikės socialinės globos (rūpybos) budinčio globotojo šeimoje paslaugos. Panevėžio rajono vaikų globos namai pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį perduoda likusį be tėvų globos vaiką prižiūrėti budinčiam globotojui, teikia ir organizuoja socialines paslaugas bei kitą pagalbą pagal poreikį vaikui ir budinčiam globėjui (rūpintojui), taip pat kitokią pagalbą vaiko tėvams, siekiant grąžinti vaiką į šeimą.

Įgyvendinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų finansuojamo projekto Nr. 08.4.1-ESFA-V-418-04-0009 „Integrali pagalba į namus Panevėžio rajone“, pradėtos teikti integralios pagalbos paslaugos.

2019 m. Panevėžio rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas pagal šiame plane esančias sudedamąsias dalis rengiamas dvyliką kartą.

III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

Planuojamam laikotarpiui numatomos **prioritetinės žmonių socialinės grupės**, kurioms reikalinga teikti ar plėsti socialines paslaugas:

1. Socialinę riziką patiriančios šeimos ir jų vaikai;
2. Socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys ir jų šeimos;
3. Neįgalūs vaikai ir jų šeimos;
4. Suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos;
5. Senyvo amžiaus bei neįgalūs asmenys;
6. Nepakankamas pajamas turintys ir skurstantys asmenys ir jų šeimos.

Numatomos **prioritetinės socialinės paslaugos**:

1. Ilgalaikės socialinės globos senyvo amžiaus ir pagyvenusiems asmenims paslaugų kokybės gerinimas.
2. Dienos socialinės globos sutrikusio intelekto jaunuoliams, plėtra, bendradarbiaujant su VšĮ „Vilties sodas“.
3. Paslaugų namuose, bendrųjų paslaugų senyvo amžiaus ir pagyvenusiems bei neįgaliems asmenims plėtra.
4. Integralios pagalbos asmens namuose paslaugų teikimas nesavarankiškiems ar iš dalies savarankiškiems neįgaliems vaikams, neįgaliems darbingo amžiaus asmenims, senyvo amžiaus asmenims, kuriems nėra būtina institucinė socialinė globa ir jų šeimoms.
5. Socialinių paslaugų ir jų prieinamumo socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams vystymas.
6. Globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškos, rengimo atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugų teikimas.
7. Bendradarbiavimo su bendruomeninėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis (NVO) ir privačiu sektoriumi plėtra, teikiant socialines paslaugas.
8. Asmeninio asistento pagalbos teikimas neįgaliems asmenims.

10. Priemonių planas 2019 metais

<i>Programos tikslas – didinti socialiai remtinų asmenų integraciją į visuomenę ir mažinti socialinę atskirtį</i>				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, tūkst. Eur, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
01. Teikti būtiniausią finansinę ir socialinę paramą neįgaliesiems, seniems asmenims, socialiai remtinoms ir rizikos grupės šeimoms	Gyvenamųjų patalpų ir aplinkos pritaikymas neįgaliesiems asmenims	10,0 Savivaldybės biudžeto lėšos, 14,36 Valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius	4 asmenims bus pritaikytas būstas ir aplinka
	Maisto iš intervencinių atsargų labiausiai nepasiturintiems asmenims teikimo organizavimas	8 Savivaldybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius	Apie 5 000 asmenų bus aprūpinti maisto produktais
	Socialinės rizikos asmenų gydymosi nuo alkoholizmo paslaugų apmokėjimas	3,0 Savivaldybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius	20 asmenų gaus apmokėjimo paslaugas
	Už palaikų gabenimo patologinės anatomijos tyrimams ar teismo medicinos ekspertizėms ir tyrimams, kai mirties faktas buvo nustatytas Panevėžio rajono savivaldybėje ir laikino laikymo (saugojimo) paslaugas apmokėti	15,0 Savivaldybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, seniūnijos	Bus apmokama už 10 asmenų palaikų gabenimą
	Naujagimių, gimusių sveikinimo organizavimas	35,0 Savivaldybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Civilinės metrikacijos skyrius	Bus pasveikinta apie 350 naujagimių
02. Kartu su NVO organizuoti ir iš dalies finansuoti neįgalių, senų žmonių užimtumą, dalyvavimą kultūriniam gyvenime ir bendruomenės veikloje	Nevyriausybinių organizacijų įgyvendinamų projektų, nukreiptų į socialinės atskirties mažinimą ir rizikos grupių integravimą į visuomenę, dalinis finansavimas	15,6 Savivaldybės biudžeto lėšos 66,1 Valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius	Bus finansuoti 8 projektai, kuriuose paslaugas gaus apie 565 asmenys

03. Organizuoti ir finansuoti būtiniausių socialinių paslaugų teikimą įvairių socialinių grupių asmenims	Panevėžio rajono vaikų globos namų veiklos užtikrinimas	476,7 Savivaldybės biudžeto lėšos 56,1 ES lėšos	Socialinės paramos skyrius, Panevėžio rajono vaikų globos namai	23 vaikai, kurie neturi kas jais rūpinasi, gaus būtinas paslaugas 4 asmenys bus paruošti būti globėjais (rūpintojais)
	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro veiklos užtikrinimas	1 372,00 Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Panevėžio socialinių paslaugų centras	Ilgalaikę socialinę globą gaus 51 asmuo, socialinės priežiūros, pagalbos į namus paslaugas gaus apie 70 asmenų, socialinės priežiūros, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugas gaus 20 asmenų, Integralios pagalbos asmens namuose paslaugas gaus apie 60 asmenų, socialinės priežiūros paslaugas dienos metu gaus apie 25 vaikus, Paramos šeimai paslaugas gaus apie 50 asmenų;
	Vaikų, netekusių tėvų globos, senų ir neįgalių asmenų, asmenų, neturinčių nuolatinės gyvenamosios vietos išlaikymo ministerijos bei kitų savivaldybių globos įstaigose išlaidų apmokėjimas	127,6 Savivaldybės biudžeto lėšos 127,5 Valstybės biudžeto tikslinės dotacijos	Socialinės paramos skyrius, SADM	Ilgalaikę socialinę globą kitų savivaldybių ir ministerijos pavaldumo globos namuose gaus apie 100 senyvo amžiaus asmenų ir asmenų su negalia, apie 20 asmenų gaus trumpalaikės socialinės

				globos paslaugas, dienos socialinę globą institucijoje gaus 2 neįgalūs vaikai, 1 neįgalus asmuo, 23 vaikai, netekę tėvų globos gaus paslaugas vaikų globos namuose, 15 vaikų netekusių tėvų globos gaus paslaugas Grigaliūnų šeimynoje.
--	--	--	--	---

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2019 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1	2	3	4
1.	Ilgalaikė socialinė globa	SADM pavaldumo socialinės globos namai VšĮ „Vilties namai“ Vaikų globos namai	Pagal poreikį
2.	Trumpalaikė socialinė globa	SADM pavaldumo socialinės globos namai VšĮ „Vilties namai“	10 1
3.	Socialinė priežiūra	Panevėžio socialinių paslaugų centras	5
4.	Dienos socialinė globa	Panevėžio specialioji mokykla-daugiafunkcis centras VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras	4 4

Panevėžio rajono savivaldybėje socialinės priežiūros paslaugos apgyvendinant nakvynės namuose nėra teikiamos, kadangi nėra nakvynės namų. Tokius namus išlaikyti rajone būtų nuostolinga. Socialinės priežiūros paslaugos apgyvendinant nakvynės namuose perkamos iš Panevėžio socialinių paslaugų centro. 2018 metais dėl socialinės priežiūros globos paslaugų apgyvendinant nakvynės namuose teikimo kreipėsi vienas asmuo, paslauga buvo teikiama.

IV. FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas, tūkst. Eur	Pagal planines išlaidas tūkst. Eur	
		praėję metai	einamieji metai	ateinantys metai
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms:	1 048,60	1 170,30	Nepat. biudžetas
1.1.	palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	3,16	3,06	

2.	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, iš jų:	979,72	882,10	
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	363,77	386,60	
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	408,72	245,50	
2.3.	vaikų globos (rūpybos) išmokoms	207,23	250,00	
3.	ES struktūrinių fondų lėšos	103,00	457,10	
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	258,00	238,00	
5.	Kitos lėšos			
	Iš viso	1 340,72	1 577,20	

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

Palyginti su 2018 metais, 2019 metų Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms didėja.

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo finansavimo šaltinis – savivaldybės, valstybės biudžetų lėšos. Nevyriausybines neįgaliųjų organizacijos savo veiklą vykdo, naudodamos tokius finansavimo šaltinius – valstybės biudžeto lėšas, savivaldybės biudžeto lėšas, organizacijų narių mokesčių, rėmėjų lėšas, savanorių darbą ir pan.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos, tūkst. Eur	
		praėję metai tūkst. Eur	einamieji metai tūkst. Eur
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	19,03	21,00
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	1 045,57	1 149,30
	Iš jo:		
2.1.	savivaldybės pavaldumo įstaigoms	861,60	1 042,70
2.2.	ministerijos pavaldumo įstaigoms (regioninių socialinių paslaugų įstaigoms) pagal lėšų kompensavimo sutartis	167,97	106,60
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms	16,00	15,60
4.	Finansavimas vykdant socialinių paslaugų programas	0,00	0,00
	Iš viso	1 064,60	1 185,90

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą, būtina investuoti į specialistų kvalifikacijos kėlimą. Įvertinus socialinių darbuotojų poreikį ir jų kvalifikaciją numatoma sudaryti sąlygas tolesniam jų profesiniam tobulėjimui.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu

Savivaldybės finansines galimybes 2019 metais palyginti su numatytu priemonių finansavimu yra labai sunku. Vadovaujantis Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, likusiems be tėvų globos vaikams, apgyvendintiems ministerijos pavaldumo globos įstaigose, savivaldybė turi kompensuoti socialinės globos kainos dalį, kuri lieka asmeniui sumokėjus 80 procentų savo gaunamų pajamų (pensijos) ir 100 procentų tikslinės kompensacijos.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Panevėžio rajono savivaldybėje gyvena gana daug asmenų, kuriems reikalinga socialinė parama

ir socialinės paslaugos.

Šiuo metu Panevėžio rajono savivaldybėje teikiamos šios socialinės paslaugos:

1. Bendrosios socialinės paslaugos: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, transporto organizavimo, sociokultūrinės, asmens higienos ir priežiūros, medicininės reabilitacijos.

2. Specialiosios socialinės paslaugos:

2.1. Socialinė priežiūra: pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose.

2.2. Socialinė globa: dienos socialinė globa institucijoje, dienos socialinė globa asmens namuose, integrali pagalba asmens namuose (dienos socialinė globa ir slauga), trumpalaikė socialinė globa institucijoje, ilgalaikė socialinė globa.

Rajono gyventojams labiausiai trūksta tokių socialinių paslaugų:

1. dienos socialinė globa neįgaliesiems, sutrikusio intelekto jaunuoliams;

2. dienos socialinė globa senyvo amžiaus, neįgaliesiems asmenims;

3. dienos užimtumo paslaugos vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų;

4. psichologinio konsultavimo paslaugos socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams;

5. psichologinės pagalbos ir laikino apgyvendinimo įstaigose paslaugų motinoms ir vaikams.

Nuo 2007 metų visose seniūnijose dirba socialiniai darbuotojai darbui šeimomis. Išsiplėtė socialinių paslaugų teikimas šiai gyventojų grupei. Seniūnijose dirbantys socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis rūpinasi įvairiomis gyventojų grupėmis, sprendžia jų socialines problemas.

Nuo 2018 metų liepos 1 d. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centre dirba atvejo vadybininkai.

Siekiant pagerinti socialinių paslaugų teikimą Panevėžio rajone, būtina atsižvelgti į tai, ko labiausiai reikia paslaugų gavėjams, nes visų paslaugų plėsti nepavyks dėl nepakankamo savivaldybės biudžeto. Todėl išskiriamos prioritetingos veiklos kryptys:

1. Nestacionarių socialinių paslaugų teikimo socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams plėtra.

2. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams.

3. Socialinių paslaugų asmens namuose plėtra pasitelkiant nevyriausybinės organizacijas, savanorius, neformalius paslaugų teikėjus.

4. Dienos socialinės globos paslaugų teikimo sutrikusio intelekto jaunuoliams.

5. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, gilinant žinias Socialinių darbuotojų rengimo centro organizuojamuose mokymuose.

V. PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Gerinti socialinių paslaugų infrastruktūrą bendruomenėse, didinant socialinių paslaugų prieinamumą neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims bei socialinės rizikos asmenims, šeimoms ir jose augantiems vaikams.

Socialinės paslaugos prieinamos visiems rajono gyventojams, siekiama sudaryti žmogaus orumą nežeminančias gyvenimo ir buitines sąlygas ir tenkinti gyvybiškai svarbius asmens poreikius.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje veikia keturios įstaigos, teikiančios socialines paslaugas.

Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras yra Dariaus ir Girėno g. 28, Ramygalos m. Jame teikiamos ilgalaikės socialinės globos, socialinės priežiūros institucijoje, pagalbos namuose paslaugos, integralios pagalbos asmens namuose (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugos, dienos socialinės paslaugos ir bendrosios paslaugos. 2019 metais bus pradėtos teikti ir asmeninio asistento paslaugos.

Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro padaliniai:

1. Gustonių socialinės globos namai, Nauradų k., Smilgių sen., Panevėžio r.,

2. Krekenavos socialinės globos namai, Vytauto g. 42, Krekenavos mstl., Panevėžio r.,

3. Vadoklių nestacionarių socialinių paslaugų namai, Statybininkų g. 32, Vadoklių mstl., Panevėžio r.

VšĮ „Vilties namai“ yra Medžiotojų g. 1, Skynimų k., Panevėžio sen., Panevėžio r., teikiamos ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos.

VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centro Grupinio gyvenimo namai demencijomis ir Alzheimerio liga sergantiems asmenims yra Naujikų k., Karsakiškio sen., Panevėžio r., teikiamos ilgalaikės socialinės globos paslaugos.

Jotainių socialinės globos namai yra Dvaro g. 1, Jotainių k., Vadoklių sen., Panevėžio r., juose teikiamos ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos asmenims su proto negalia.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Igyvendinant Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą, numatoma plėtoti šias socialines paslaugas asmenims:

1. socialinės priežiūros paslaugos dienos metu socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams;
2. informavimo, konsultavimo, psichologinio konsultavimo, socialinio darbo ir laisvalaikio organizavimo paslaugos socialinę riziką patiriantiems asmenims (šeimoms);
3. psichologinės pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos krizę patyrusioms motinoms ir vaikams;
4. integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) namuose neįgaliems vaikams, darbingo amžiaus neįgaliems asmenims, senyvo amžiaus asmenims ir konsultacinė pagalba šeimos nariams, prižiūrintiems neįgalius vaikus, darbingo amžiaus neįgalius asmenis, senyvo amžiaus asmenis;
5. dienos socialinės globos paslaugų, ugdymo, transporto, laisvalaikio leidimo, darbinio užimtumo, maitinimo ir kitų paslaugų teikimas jaunuoliams, turintiems proto negalią, bendradarbiaujant su VšĮ „Vilties sodas“;
6. dienos užimtumo paslaugų teikimas Smilgių seniūnijos vaikams;
7. socialinių paslaugų bei kitos pagalbos pagal poreikį teikimas vaikui ir budinčiam globotojui, taip pat kitokią pagalbą vaiko tėvams, siekiant gražinti vaiką į šeimą.

Greta specialiųjų socialinių paslaugų, vis didesnę dėmesį skirsime bendrosioms socialinėms paslaugoms: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, aktyvinimo, sociokultūrinėms. Jos yra žymiai pigesnės, tačiau laiku ir tinkamai organizuojant bendrąsias socialines paslaugas gali neprireikti ir specialiųjų paslaugų.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Socialinių paslaugų poreikis turėtų nuolat didėti – dėl demografinių ir darbo rinkos veiksnių.

Palyginti su 2018 m., 2019 metais numatomos savivaldybės biudžeto lėšos socialinėms paslaugoms finansuoti didėja.

Atsižvelgiant į savivaldybės biudžeto galimybes, socialinių paslaugų tinklą seniūnijose plėsti 2020 metais.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Socialinių paslaugų teikimui Panevėžio rajono gyventojams reikalingų lėšų poreikis per ateinančius 3 metus turėtų didėti nežymiai. Lėšos ir toliau turėtų būti skirstomos atsižvelgiant į kasmet bei ilgalaikiuose planuose patvirtinamus prioritetus. Siekiant geresnio socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir tenkinimo, numatomas socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimas.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia socialinės globos namuose asmenims su proto negalia	15
Ilgalaikė socialinė globa seniems asmenims, asmenims su negalia senelių globos namuose	10

VI. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Panevėžio rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano stebėseną vykdys Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Panevėžio rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas bus vertinamas baigiantis kalendoriniams metams, atsižvelgiant į vykdomą Panevėžio rajono savivaldybės biudžetą. Vertinimo metu bus aptariamose iškilusios kliūtys plano įgyvendinimui, laukiamų rezultatų pasiekimui, bus ieškoma būdų kliūčių šalinimui.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Sėkmingam socialinių paslaugų teikimui numatoma imtis tokių priemonių:

1. Registruoti visas teikiamas paslaugas SPIS (socialinių paslaugų informacinė sistema) programoje.

2. Organizuoti socialines paslaugas teikiančiose biudžetinėse įstaigose socialinių paslaugų plano įgyvendinimo aptarimą.

3. Už lėšų panaudojimą nevyriausybines neįgaliųjų organizacijos Socialinės paramos skyriui atsiskaito teikdamos ketvirtines ir metines ataskaitas.

4. Kelti darbuotojų kvalifikaciją bei didinti žmogiškuosius išteklius, siekiant gerinti klientų aptarnavimo kokybę.

5. Bendradarbiauti su įvairiomis įstaigomis ir nevyriausybėmis organizacijomis ir privačiu sektoriumi, siekiant gerinti socialines paslaugas gaunančių asmenų gyvenimo kokybę.

Atliekant plano peržiūrą ir vertinant numatytų priemonių efektyvumą:

1. Bus žiūrima, ar pasiekti laukiami rezultatai, ar efektyviai panaudotos skirtos lėšos.

2. Vertinant, ar efektyviai vykdomos numatytos priemonės, bus sprendžiama pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamus socialinių paslaugų išplėtojimo normatyvus, pasiektus pokyčius įgyvendinant planą.
